

Sygn. akt II CSK 659/14

POSTANOWIENIE

Dnia 29 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa M. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w S.

przeciwko M. O.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 29 maja 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

z dnia 20 marca 2014 r., sygn. akt I ACa 3/14,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1.800
(tysiąc osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania musi być oparte na ocenie, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Pozwany wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na potrzebę wykładni art. 65 § 2 k.c. jako budzącego poważne rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), w związku z potrzebą określenia, w jakim zakresie wykładnia oświadczeń woli w umowach nie wymaga dalszych pozajęzykowych metod interpretacji zapisów, zwłaszcza gdy użyty zwrot jest jednoznaczny i nie budzi wątpliwości oraz czy jasne i jednoznaczne postanowienie umowy powinno być poddawane wykładni przez sąd powszechny.

Potrzeba wykładni przepisów prawnych występuje, jeżeli wobec konkretnego przepisu prawnego brak jednolitej lub utrwalonej judykatury, zwłaszcza judykatury Sądu Najwyższego albo też przyjęta i dominująca wykładnia jest oczywiście błędna lub kontrowersyjna. W odniesieniu do przedstawionego zagadnienia, Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał, że w sytuacji, gdy każda ze stron dokonuje odmiennej interpretacji postanowień umowy stanowiącej źródło zobowiązania, konieczne jest dokonanie przez sąd jej wykładni zgodnie z dyrektywami wynikającymi z art. 65 k.c. i w tym celu konieczne jest zbadanie rzeczywistych uzgodnionych intencji stron w chwili złożenia przez nie oświadczeń. Tekst dokumentu, chociaż ma zasadnicze znaczenie, nie stanowi wyłącznej podstawy wykładni ujętych w nim oświadczeń woli. Priorytetową regułą interpretacyjną oświadczeń woli stanowi rzeczywista wola stron, dlatego

dopuszczalne jest sięganie do okoliczności towarzyszących złożeniu oświadczenia woli, które mogą być stwierdzone za pomocą innych niż dokumenty środków dowodowych (por. wyrok Sądu Najwyższego z 27 stycznia 2004 r., II CK 395/02, nie publ.). Wykładnia oświadczeń woli stron w zawartej przez nie umowie, mającej formę pisemną, powinna być dokonywana w pierwszej kolejności na podstawie jej tekstu. Nie można wszakże pomijać, że przepis art. 65 k.c. pozwala przyjąć sens wypowiedzi odbiegający od jej dosłownego brzmienia, jeżeli wskazują na to towarzyszące wypowiedzi okoliczności i przemawiają za tym inne pozajęzykowe dyrektywy w nim wymienione (por. wyrok Sądu Najwyższego z 7 kwietnia 2005 r., II CK 431/04, nie publ.).

Nie istnieje potrzeba: wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego lub wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z 23 marca 2012 r., II PK 284/11, nie publ.).

Pozwany powołał się również na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Skonfrontowanie uzasadnienia zaskarżonego wyroku z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozawala stwierdzić, żeby skarga kasacyjna pozwanego była oczywiście uzasadniona, a więc już na pierwszy rzut oka i bez potrzeby przeprowadzania bardziej złożonych rozumowań (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 stycznia 2011 r., IV CSK 485/10, nie publ. i z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49). Taka sytuacja miałaby miejsce wówczas, gdyby każdemu prawnikowi bez przeprowadzenia wnikliwej analizy orzeczenia oraz poprzedzającego go postępowania w sposób oczywisty nasuwał się wniosek, że zarzuty skarżącego zostały postawione trafnie, a zaskarżone orzeczenie pozostaje jaskrawo nieprawidłowe. Chodzi więc, jak to ujął Sąd Najwyższy w postanowieniu z 10 stycznia 2003 r., V CZ 197/02 (OSNC 2004, nr 3, poz. 49),

o szczególne, kwalifikowane wypadki naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji. Naruszenia niepodlegające różnym ocenom, dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 98, art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 12 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 490), Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.